

No. 51958*

**Turkey
and
Azerbaijan**

Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Azerbaijan concerning the sale of natural gas to the Republic of Turkey and the transit passage of natural gas originating from the Republic of Azerbaijan across the territory of the Republic of Turkey and the development of a standalone pipeline for the transportation of natural gas across the territory of the Republic of Turkey. Izmir, 25 October 2011

Entry into force: *22 February 2013 by notification, in accordance with article 10*

Authentic texts: *Azerbaijani, English and Turkish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Turkey, 26 June 2014*

**No UNTS volume number has yet been determined for this record. The Text(s) reproduced below, if attached, are the authentic texts of the agreement /action attachment as submitted for registration and publication to the Secretariat. For ease of reference they were sequentially paginated. Translations, if attached, are not final and are provided for information only.*

**Turquie
et
Azerbaïdjan**

Accord entre le Gouvernement de la République turque et le Gouvernement de la République d'Azerbaïdjan relatif à la vente de gaz naturel à la République turque et le passage en transit de gaz naturel en provenance de la République d'Azerbaïdjan sur le territoire de la République turque et le développement d'un pipeline autonome pour le transport de gaz naturel sur le territoire de la République turque. Izmir, 25 octobre 2011

Entrée en vigueur : *22 février 2013 par notification, conformément à l'article 10*

Textes authentiques : *azerbaïdjanais, anglais et turc*

Enregistrement auprès du Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies : *Turquie, 26 juin 2014*

**Aucun numéro de volume n'a encore été attribué à ce dossier. Les textes disponibles qui sont reproduits ci-dessous sont les textes originaux de l'accord ou de l'action tels que soumis pour enregistrement. Par souci de clarté, leurs pages ont été numérotées. Les traductions qui accompagnent ces textes ne sont pas définitives et sont fournies uniquement à titre d'information.*

[AZERBAIJANI TEXT – TEXTE AZERBAÏDJANAIS]

**TÜRKİYƏ RESPUBLİKASININ HÖKUMƏTI VƏ AZƏRBAYCAN
RESPUBLİKASININ HÖKUMƏTI ARASINDA TƏBİİ QAZIN TÜRKİYƏ
RESPUBLİKASINA SATIŞI VƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASINDAN
GƏLƏN TƏBİİ QAZIN TÜRKİYƏ RESPUBLİKASININ ƏRAZISI VASİTƏSİ
İLƏ TRANZİTİ HAQQINDA VƏ TƏBİİ QAZIN TÜRKİYƏ
RESPUBLİKASININ ƏRAZISINDƏN NƏQL EDİLMƏSİ ÜÇÜN MÜSTƏQİL
BORU KƏMƏRİNİN İNŞASINA DAİR SAZİŞ**

Bundan sonra ayrılıqda “Tərəf”, birlikdə “Tərəflər” adlandırılan, Türkiyə Respublikasının Hökuməti və Azərbaycan Respublikasının Hökuməti:

Tərəflərin enerji sektorunda inkişaf və əməkdaşlığının onların kommertiya və iqtisadi əlaqələrini daha da gücləndirəcəyini **nəzərə alaraq**;

Azərbaycan Respublikasından Türkiyə Respublikasına çəkilmiş qaz ixrac boru kəmərlərinin və müvafiq iqtisadiyyatların sabit inkişafı və öz xalqlarının təhlükəsizliyi və rifahı üçün etibarlı enerji siyasətinin vacibliyini **qəbul edərək**;

Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı Şahdəniz yatağının I-ci Mərhələsindən Qazın satılmasında (“SD-1 Layihəsi”) və Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Cənubi Qafqaz boru kəmərlərində Tərəflərin uğurlu əməkdaşlığını **vurğulayaraq**;

Azərbaycan Respublikasının həm Azərbaycanın qurudakı, həm də Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı ərazilərində olan Təbii Qaz ehtiyatlarının bundan sonra da işlənməsini və istismarını artırmağını və Türkiyə Respublikasının öz Təbii Qaz mənbələrini müxtəlifləşdirmək və qazın tranziti mərkəzinin yaradılması və Cənub Dəhlizi Layihələri vasitəsilə Türkiyə ərazisindən keçməklə Avropa İttifaqına, digər Avropa ölkələrinə və Türkiyə Respublikası ilə qonşu olan digər ölkələrə Təbii Qazın tranzitini daha da inkişaf etdirilməsini **arzulayaraq**;

Yuxarıdakı məqsədlər üçün Azərbaycanda və Türkiyədə hasilat (apstrim), nəqli (midstrim) və satışı (daunstrim) Qaz layihələrinə sərmayə qoyuluşunun təşviq edilməsi və dəstəklənməsinin və həmçinin Şahdəniz Mərhələ 2 layihəsinin (“SD-2 Layihəsi”) işlənməsi və istismarı və hasil edilmiş Qazın Tranzit Keçidi və ya müstəqil boru kəməri vasitəsilə Türkiyə ərazisindən üçüncü ölkələrə ixracının və onun marketinqinin xüsusi əhəmiyyətli layihə olduğunu **qəbul edərək**;

Şah Dəniz HPBS Tərəflərinin bu məqsədlə işgüzar birgə müəssisələr yaradacağını və bu məqsədlərə dəstək vermək üçün Tərəflərin 7 iyun 2010-cu ildə İstanbul şəhərində imzalanmış “Azərbaycan Respublikasından gələn təbii qazın satışı və nəqli haqqında Bəyannamə”, və ARDNŞ və BOTAS arasında “Təbii qazın satışı və nəqli haqqında Anlaşma Memorandumu”nun müddəalarını **nəzərə alaraq**;

Cənub Dəhlizi layihələri daxil olmaqla Azərbaycan Respublikasından gələn Təbii Qazın Türkiyə ərazisindən keçməklə Avropa İttifaqı, digər Avropa ölkələri və Türkiyə Respublikası ilə qonşu olan digər ölkələrdəki məntəqələrə Tranzit Keçidinin mövcud olmasının və fasiləsiz işlənməsinin vacibliyini **dərk edərək**,

Vahid standartların tətbiq edilməsi və fiziki cəhətdən fasiləsiz infrastruktura malik olması tələb edilən Təbii Qazın Tranzit Keçidinin transmilli xarakter daşdığını **vurğulayaraq**;

SD-1 Layihəsi və SD-2 layihəsinin (Qaz Tranziti elementləri daxil olmaqla) əlaqəli olmasını və bu Sazişdən irəli gələn xüsusi öhdəliklərin Tərəflər arasında enerji sahəsində mövcud hərtərəfli münasibətlərin tərkib hissəsi olmasını **qəbul edərək**;

Prinsip etibarı ilə Azərbaycandan gələn Təbii Qazın satışını və Tranzit Keçidini tənzimləyən əsas şərtlər və müddəalar və bu Sazişi imzalamaq barədə öz niyyətlərini **bildirərək**;

BOTAŞ QSAS və Türkiyə Respublikası ərazisindən Qazın Tranzit Keçidi üçün bu Saziş vasitəsi ilə tətbiq olunacaq prosedür və prinsiplər çərçivəsi yaratmaq **niyyətində olaraq**;və

Türkiyə Respublikası ərazisindən Təbii Qazın nəql edilməsi üçün Müstəqil Boru Kəməri Layihəsinin inşasını və idarə olunmasını nəzərdə tutan bir layihəyə tövə verəcəklərini **bəyan edərək**

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

MADDƏ 1 – ANLAYIŞLAR:

(a) Preambul daxil olmaqla Bu Sazişdə istifadə olunan və başqa cür tərif edilməyən anlayışlar aşağıda göstərilən mənanı daşıyır:

“**Saziş**” – ediləcək dəyişikliklər və əlavələr daxil olmaqla, bu Saziş deməkdir;

“**BOTAŞ**” – Boru Hatları ilə Petrol Taşımaçılığı A.Ş., Türkiyə Respublikasının dövlət neft-qaz boru kəməri şirkəti deməkdir;

“**BOTAŞ QSAS**” – ARDNŞ və BOTAŞ arasında bu Sazişə uyğun olaraq imzalanmış Qazın alqı-satqı sazişi deməkdir;

“**BOTAŞ BİL QSAS**” – ARDNŞ və BOTAŞ arasında imzalanmış BOTAŞ International Limited tərəfindən Bakı-Tbilisi-Ceyhan Əsas İxrac Boru Kəməri üzrə əməliyyatlarda istifadə olunacaq Qazın satışı və alqısı sazişi deməkdir;

“**Skm**” bir min on üç tam yüzdə iyirmi beş (1013,25) millibar mütləq təzyiq və Selsi ilə on beş (15) dərəcə temperatur şəraitində bir kubmetr həcmi dolduran və qrosso kalori dərəcəsi bir Skm görə 9000 kilokaloriy olan Qazın həcmi deməkdir;

“**Stkm**” bir min on üç tam yüzdə iyirmi beş (1013,25) millibar mütləq təzyiq və Selsi ilə müsbət on beş (15) dərəcə temperatur şəraitində bir kubmetr həcmi dolduran və su buxarlarından azad olan Qazın miqdarı deməkdir;

“**Çıxış Nöqtələri**” – Tranzit Keçid Qazı üçün Türkiyə-Yunanıstan,

Türkiyə-Bolqarıstan sərhədində müqavilədə nəzərdə tutulmuş və/və ya qarşılıqlı razılıqla müəyyən edilmiş digər çıxış nöqtələri deməkdir.

“Çərçivə Sazişi” – Tranzit Keçidi Qazın Tranzit Keçidinə dair ARDNŞ, BOTAŞ və Şah Dəniz HPBS Tərəflərinin adından çıxış edən SD 2 Agenti arasında bu Sazişin imzalandığı tarixdə imzalanmış saziş deməkdir;

“Qaz” və ya **“Təbii Qaz”** – bir min on üç tam yüzdə iyirmi beş (1013,25) millibar mütləq təzyiqli və Selsi ilə on beş (15) dərəcə temperatur şəraitində qazaoxşar fazada olan bütün təbii karbohidrogenlər və ya karbohidrogenlərin qarışığı və ya əsasən metandan ibarət olan digər qazlar deməkdir;

“Qaz Tranziti Sazişi” – Çərçivə Sazişində tərif edilən və hər hansı yardımçı sazişlər daxil olmaqla Yükdaşıyan qisminə çıxış edən BOTAŞ və müvafiq olaraq Yüköndərən qisminə çıxış edən ARDNŞ və ya Şah Dəniz HBPS Tərəflərinin təyin etdiyi Qaz marketinqi üzrə təşkilatı arasında bu Sazişin və Çərçivə Sazişinin çərçivəsində bu Sazişin Tranzit Keçidi elementinə dair bağlanmış və Tranzit Layihə Sazişlərini təşkil edən dörd sazişdən hər biri deməkdir.

“Tranzit Layihə Sazişləri”:

- (i) Çərçivə Sazişi, və
- (ii) Qaz Tranziti Sazişləri deməkdir;

“Layihə Sazişi” – SD-2 Layihəsinin satış və Tranzit Keçidi elementlərinə dair tədbiq olunacaq prosedur və prinsiplər çərçivəsini təşkil edən Tranzit Layihə Sazişləri, BOTAŞ QSAS və BOTAŞ BİL QSAS deməkdir;

“Layihə Şirkəti” və ya **“Layihə Şirkətləri”** – kontekstdən asılı olaraq BOTAŞ, ARDNŞ, Şah Dəniz HBPS Tərəfləri, Alan Təşkilat, Satan Təşkilat, Yüköndərən və Yükdaşıyan, bəziləri, bir tək və ya hamısı deməkdir;

“Alan Təşkilat” – BOTAŞ QSAS əsasında qaz alıcısı qisminə çıxış edən BOTAŞ deməkdir;

“Satan Təşkilat” və ya **“Satan Təşkilatlar”** – BOTAŞ QSAS və ya BOTAŞ BİL QSAS əsasında satıcı qisminə çıxış edən Şah Dəniz HPBS Tərəflərinin Qazın marketinqi üzrə müəyyən etdiyi və Azərbaycan Respublikası tərəfindən təyin olunan təşkilat deməkdir;

“ŞD-1 Layihəsi” – ona preambulada verilmiş mənanı daşıyır;

“ŞD-2 Layihəsi” – ona preambulada verilmiş mənanı daşıyır;

“Şah Dəniz HPBS Tərəfləri” – 4 iyun 1996-cı il tarixli Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda Şahdəniz perspektiv sahəsinin kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında Sazişin, ona edilmiş düzəlişlər nəzərə alınmaqla, tərəf olan

şirkətlər deməkdir və bu anlayışa hər bir belə şirkətin hüquq varisləri və hüquq və öhdəliklərini verdiyi şəxslər daxildir;

“Şah Dəniz Mərhələ I Təbii Qazı” – 12 mart 2001-ci il tarixli “Türkiyə Respublikası və Azərbaycan Respublikası arasında Azərbaycan Təbii Qazının Türkiyə Respublikasına çatdırılmasına dair Saziş” ilə əhatə edilən Təbii Qaz deməkdir;

“Şah Dəniz Mərhələ II Təbii Qazı” – BOTAŞ QSAS-I ilə əhatə edilən Təbii Qaz deməkdir;

“Yükgöndərən” – ARDNŞ və ya Qaz Tranziti Sazişləri əsasında qaz göndərən qismində çıxış edən Şah Dəniz HPBS Tərəflərinin Qazın marketinqi üzrə təyin etdiyi və Azərbaycan Respublikası tərəfindən təyin olunan təşkilat deməkdir;

“ARDNŞ” – Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti deməkdir;

“Müstəqil Boru Kəməri Layihəsi” – ona 5-ci maddədə verilmiş mənanı daşıyır;

“Hökumət orqanları” – hər hansı Tərəfin hökuməti və onunla bağlı hər bir cəhət, o Tərəfin ərazisinin bütün səviyyələri, o cümlədən mərkəzi, regional və yerli hökumətlər və orqanları (hökumət ierarxiyasında hər hansı üstün hüquqi orqanın bir hissəsi olmasından və ya onun tərəfindən nəzarət edilməsindən asılı olmayaraq) və yuxarıda qeyd edilənlərin hər hansı birinin hər hansı bir və bütün yardımçı orqanları, filialları və bölmələri və həmin Tərəf və ya həmin Tərəfin bir və ya bir neçə Hökumət orqanları tərəfindən birbaşa və ya dolayısı ilə nəzarət etdiyi hər hansı təşkilat deməkdir;

“Vergilər” – Tərəfə (və ya Tərəf daxilində yerli və ya regional orqanlarına) ödənməli olan və ya onun tərəfindən irəli sürülən bütün mövcud və gələcək vergilər, rüsumlar, tutulmalar, gömrük rüsumları, haqqlar, yığımlar, çıxımlar, yardımlar (sosial sığorta ödənişləri və məcburi tibbi sığorta haqqları kimi), qonorarlar, ödənilməli məbləğlər və ya digər xərclər və onlarla əlaqədar faizlər, cərimə və penyalar (maliyyə sanksiyaları və inzibati cərimələr də daxil olmaqla), “Vergi” isə adı çəkilənlərin hər hansı biri deməkdir;

“Tranzit Keçid” – Türkiyə Respublikasının ərazisindən Tranzit Keçid Qazının tranziti, daşınması, keçməsi və ya nəql edilməsi deməkdir;

“Tranzit Keçid Qazı” – Tranzit Keçidi Sistemi vasitəsilə Tranzit Keçidində olan Azərbaycan Respublikasından gələn və Avropa İttifaqı, digər Avropa ölkələri və Türkiyə Respublikası ilə qonşu olan digər ölkələr üçün nəzərdə tutulmuş Təbii Qaz deməkdir;

“Tranzit Keçid Sistemi” - Azərbaycan Respublikasından gələn və Avropa İttifaqı, digər Avropa ölkələri və Türkiyə Respublikası ilə qonşu olan digər ölkələr üçün nəzərdə tutulmuş Təbii Qazın Tranzit Keçidi məqsədi ilə Türkiyə Respublikasının ərazisindən BOTAŞ Təbii Qaz Şəbəkəsi vasitəsi ilə nəqli üçün fiziki cəhətdən